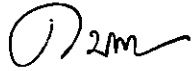
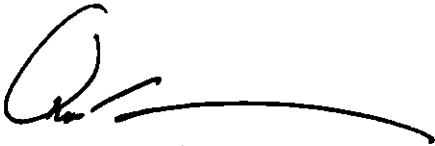

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-PCU-26
--	--------------------------------

<p>ผู้จัดทำ</p> <p style="text-align: center;">สันติตรา พันธุ์แก้ว (นางสันติตรา พันธุ์แก้ว) ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)</p> <p>ผู้ทบทวน</p> <p style="text-align: center;"> (นพ.คณวุฒิ นิธิกุล) ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการ</p> <p>ผู้อนุมัติ</p> <p style="text-align: center;"> (นายแพทย์อานุรักษ์ สารภาพ) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลควนเนียง วันที่ 14 ก.ค. 63</p>	<p>จำนวน 18 หน้า</p> <div style="text-align: center;"> </div>
---	--

1

บันทึกการแก้ไข				
แก้ไขครั้งที่	วันที่	ผู้รับผิดชอบ	รายละเอียดการแก้ไข	ผู้อนุมัติ

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

วัตถุประสงค์

1. ลดภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ ทั้งระยะก่อนคลอด,ขณะคลอดและหลังคลอด
 - ทารกแรกคลอดน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 บาท
 - ทารกเกิดก่อนกำหนด
 - ภาวะเครียด,ซึมเศร้า
2. ร้อยละของเด็กแรกเกิด – ต่ำกว่า 6 เดือน กินนมแม่อย่างเดียว เพิ่มขึ้น
3. ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่น ลดลง
4. แม่วัยรุ่นได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
5. แม่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย
6. แม่วัยรุ่นมีคุณภาพชีวิตโดยรวมดีขึ้น

ขอบเขต

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ANC,OPD, LR,ER,PP,งานสุขภาพจิต,OSCC,PCU และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลทุกแห่งในอำเภอควนเนียง

2

เอกสารอ้างอิง :

1. กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. มาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นสูตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน(ฉบับบูรณาการ) และแบบประเมินตนเอง. ศูนย์สื่อสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม (กรุงเทพฯ) พิมพ์ครั้งที่ 1 : ธันวาคม 2557
2. กิตติพงษ์ แซ่เจ็ง , บุญฤทธิ์ สุจริตน์ , เอกชัย โค้ววิสารัช , ประกายดาว พรหมประพันธ์ , จันทกานต์ กาญจนเวทวงศ์. คู่มือแนวปฏิบัติการดูแลวัยรุ่น. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม(กรุงเทพฯ) พิมพ์ครั้งที่ 2 : กันยายน 2558
3. สมศักดิ์ สุทัศนวรวิฑู , ภารดี ชาญสมร , ยุพา พูนขำ , ปิยะรัตน์ เขี่ยมคง , สุวชัย อินทรประเสริฐ , กิตติพงษ์ แซ่เจ็ง. คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การให้บริการอนามัยการเจริญพันธุ์. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. องค์การค้ำของ สกสค. กรุงเทพฯ พิมพ์ครั้งที่ 4 : กันยายน 2557
4. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือ...วัยรุ่นและเยาวชน การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม. โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 4 : กันยายน 2558

ต้นฉบับ : คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น โรงพยาบาลควนเนียง

ทบทวนเอกสารโดยคณะทำงานทุก 6 เดือน

สำเนา : ANC,OPD,LR, ER ,PP,งานสุขภาพจิต,OSCC,PCU,โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลทุกแห่งในอำเภอควนเนียง

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

5. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางการบริการคุมกำเนิด สำหรับวัยรุ่นและหญิง-ชาย ที่มีเพศสัมพันธ์ โดยไม่ได้แต่งงาน. องค์การค้ำของ สกสค. กรุงเทพฯ พิมพ์ครั้งที่ 3 : กันยายน 2557

6. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารประกอบการอบรม "ผู้ให้บริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน" (Youth Friendly Health Services) : พฤศจิกายน 2558

ความรับผิดชอบ :

คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น โรงพยาบาลควนเนียง

นิยามศัพท์ในแนวทางการจัดบริการแม่วัยรุ่น :

1. คลินิกวัยรุ่น หมายถึง คลินิกที่มีบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services) เป็นการจัดรูปแบบบริการที่ความเป็นมิตร คำนึงถึงความต้องการของวัยรุ่นและความพร้อมของโรงพยาบาลเป็นหลัก ภายในคลินิกควรมีพื้นที่ที่กว้างพอสำหรับให้บริการ มีที่นั่งรอรับบริการมีพื้นที่สำหรับการปรึกษาที่เป็นสัดส่วน มีความเป็นส่วนตัวและการรักษาความลับที่ผู้ให้บริการปรึกษาไม่ควรละเลย ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการให้การรักษา แนะนำการรักษาโรคและภาวะอาการต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มแม่วัยรุ่นที่ต้องการปกปิดการตั้งครรภ์ แม่วัยรุ่นอาจกังวลใจต่อการเปิดเผยข้อมูลการตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะได้มีการชี้แจง ตกลงบริการ อธิบายให้แม่วัยรุ่นและผู้ปกครองรับทราบ ตั้งแต่เริ่มต้นให้บริการ และมีการบริการเบ็ดเสร็จในจุดเดียว โดยทีมงาน ผู้ให้บริการควรมีการทบทวนขั้นตอนหรือผังการเชื่อมโยงงานบริการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลวัยรุ่น โดยเฉพาะหญิงตั้งครรภ์/แม่วัยรุ่น และวัยรุ่นทุกกลุ่ม ควรได้รับบริการที่เป็นมิตร มีคุณภาพ สะดวก รวดเร็ว และลดขั้นตอนเพื่อนตอบสนองความต้องการ โดยคลินิกวัยรุ่นอาจตั้งอยู่ในหรือนอกโรงพยาบาลก็ได้

3

2. แม่วัยรุ่น หมายถึง หญิงตั้งครรภ์ วัยรุ่นที่อายุน้อยกว่า 20 ปี โดยนับอายุประมาณถึงวันคะเนกำหนดคลอด

3. การประเมินคัดกรอง หมายถึง เมื่อหญิงตั้งครรภ์เข้ามาใช้บริการ ไม่ว่าจะพร้อมหรือไม่พร้อม มักจะได้รับการคัดกรองจากหน่วยงานภายในโรงพยาบาลหลายจุด เช่น จุดประชาสัมพันธ์ คลินิกฝากครรภ์ งานนรีเวช ติ๊กผู้ป่วยในหรือแผนกฉุกเฉิน ฯลฯ จึงควรจัดหน่วยงานเฉพาะเพื่อคัดกรอง โดยสอบถามความต้องการความช่วยเหลือเบื้องต้น และซักถามถึงการตั้งครรภ์ครั้งนี้ ซึ่งเป็นการคัดกรองเบื้องต้นจึงมีความสำคัญที่จะทำให้หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ได้รับการดูแล ช่วยเหลือที่เหมาะสม

ต้นฉบับ : คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น โรงพยาบาลควนเนียง

ทบทวนเอกสารโดยคณะทำงานทุก 6 เดือน

สำเนา : ANC,OPD,LR, ER ,PP,งานสุขภาพจิต,OSCC,PCU,โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลทุกแห่งในอำเภอควนเนียง

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

4. การให้การปรึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือที่อาศัยสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้การปรึกษาและผู้รับบริการ โดยผู้ให้การปรึกษาใช้เทคนิคและขั้นตอนต่างๆ ช่วยให้ผู้รับบริการสำรวจปัญหาของตนเอง รับรู้ เข้าใจและร่วมมือกับผู้ให้การปรึกษาเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น

5. การให้การปรึกษาทางเลือก หมายถึง การให้ปรึกษาเกี่ยวกับทางเลือกในการตั้งครรภ์ต่อไปหรือยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย โดยเน้นการให้ดูแลและช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมขึ้นมา โดยการจัดระบบบริการให้ปรึกษาที่ถูกต้องเหมาะสม ให้มีทางเลือกเมื่อต้องการยุติการตั้งครรภ์ ก็ให้มีการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย หรือเมื่อวัยรุ่นเลือกการตั้งครรภ์ต่อไป ก็ต้องการความช่วยเหลือเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นความเข้าใจกับครอบครัว โอกาสในการศึกษาต่อ หรือโอกาสในการทำงานในอนาคต เป็นต้น

6. การประเมินด้านจิตสังคม หมายถึง การประเมินเพื่อดูปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว การศึกษา อาารมณ์ การใช้ชีวิต สารเสพติด ภาวะซึมเศร้าที่อาจพบได้ในแม่วัยรุ่น โดยอาจใช้การประเมินทางด้านสังคม จิตวิทยาของวัยรุ่นของวัยรุ่น หรือการใช้แบบประเมินสุขภาพจิตหญิงตั้งครรภ์(ในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก) แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้า(2Q) แบบประเมินโรคซึมเศร้า(9Q) และแบบประเมินการฆ่าตัวตาย(8Q)

7. การยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย หมายถึง การยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ตามมาตรา 305 แห่งประมวลกฎหมายอาญานั้น จะกระทำได้เมื่อหญิงครรภ์นั้นยินยอม แพทย์ผู้กระทำการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ตามข้อบังคับนี้ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมาย การยุติการตั้งครรภ์ แบ่งเป็น 2 วิธีใหญ่ๆ คือ 1.) การยุติการตั้งครรภ์โดยวิธีใช้ยา (medical abortion) คือการใช้สารที่ออกฤทธิ์ทางเภสัชกรรมเพื่อทำให้เกิดการแท้ง 2.) การยุติการตั้งครรภ์โดยวิธีทางศัลยกรรม (surgical abortion) คือการใช้เครื่องมือทางการแพทย์สอดผ่านปากมดลูกเข้าไปในโพรงมดลูกเพื่อทำให้เกิดการแท้ง

8. คลินิกฝากครรภ์ ห้องคลอด หมายถึง หน่วยงานภายในโรงพยาบาลที่มีการดูแลหญิงตั้งครรภ์ ตามมาตรฐานการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่มีปัจจัยเสี่ยง และมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็ก

9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานหรือคลินิกในโรงพยาบาลที่มีการดูแลอย่างต่อเนื่อง ตามแนวทางมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ได้แก่ คลินิกสุขภาพเด็กดี คลินิกนมแม่ คลินิกวัยรุ่น คลินิกวางแผนครอบครัว และคลินิกให้การปรึกษา

10. หน่วยบริการสุขภาพ หมายถึง หน่วยบริการสุขภาพที่รับส่งต่อแม่วัยรุ่นและบุตรเพื่อการดูแลต่อเนื่องในชุมชน เช่น รพ.สต. รพช. เป็นต้น

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--

11. การดูแลต่อเนื่อง หมายถึง

11.1 การเยี่ยมบ้าน การติดตามทางโทรศัพท์ หรือส่งต่อไปยังสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน รวมทั้ง การนัดหมายผู้รับบริการกลับมารับบริการที่โรงพยาบาล เมื่อหลังคลอด 1 เดือน ในเรื่องการให้การปรึกษา และการช่วยเหลือการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประเมินสภาพจิตใจและภาวะซึมเศร้าในแม่หลังคลอด การเจริญเติบโต และพัฒนาการและการฉีดวัคซีนให้แก่ทารก และนำผลการเลี้ยงลูก การคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในช่วงวัยรุ่น การให้การปรึกษาปัญหาอื่นที่ตามมา เช่น การยอมรับและความสัมพันธ์ในครอบครัว การศึกษาและอาชีพ เป็นต้น

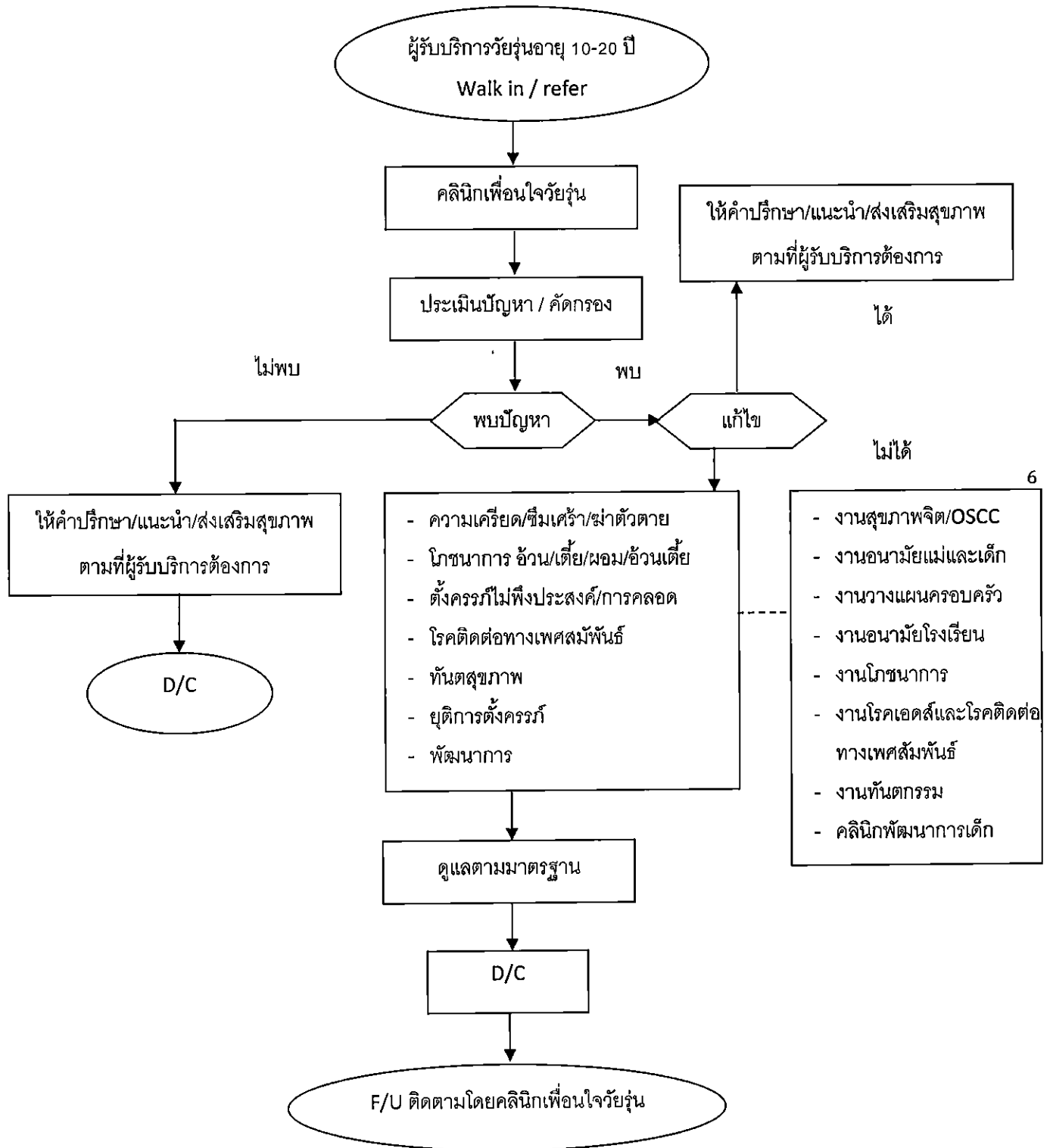
11.2 การสร้างความร่วมมือและสื่อสารข้อมูล โดยประสานงานกับหน่วยบริการสุขภาพชุมชน และองค์กรอื่นๆ เพื่อให้มีความต่อเนื่องของการติดตามดูแลแม่วัยรุ่นและบุตร และบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ในกระบวนการดูแลโดยคำนึงถึงการรักษาความลับ ความเป็นส่วนตัว และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

11.3 การติดตามผลการดูแลต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าความต้องการและปัญหาของแม่วัยรุ่น ได้รับการตอบสนองและนำผลการติดตามมาปรับปรุงและวางแผนการจัดบริการ

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--

แนวทางการให้บริการคลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น โรงพยาบาลควนเนียง

(วันศุกร์ช่วงบ่าย 13.00 น.-16.00 น.)

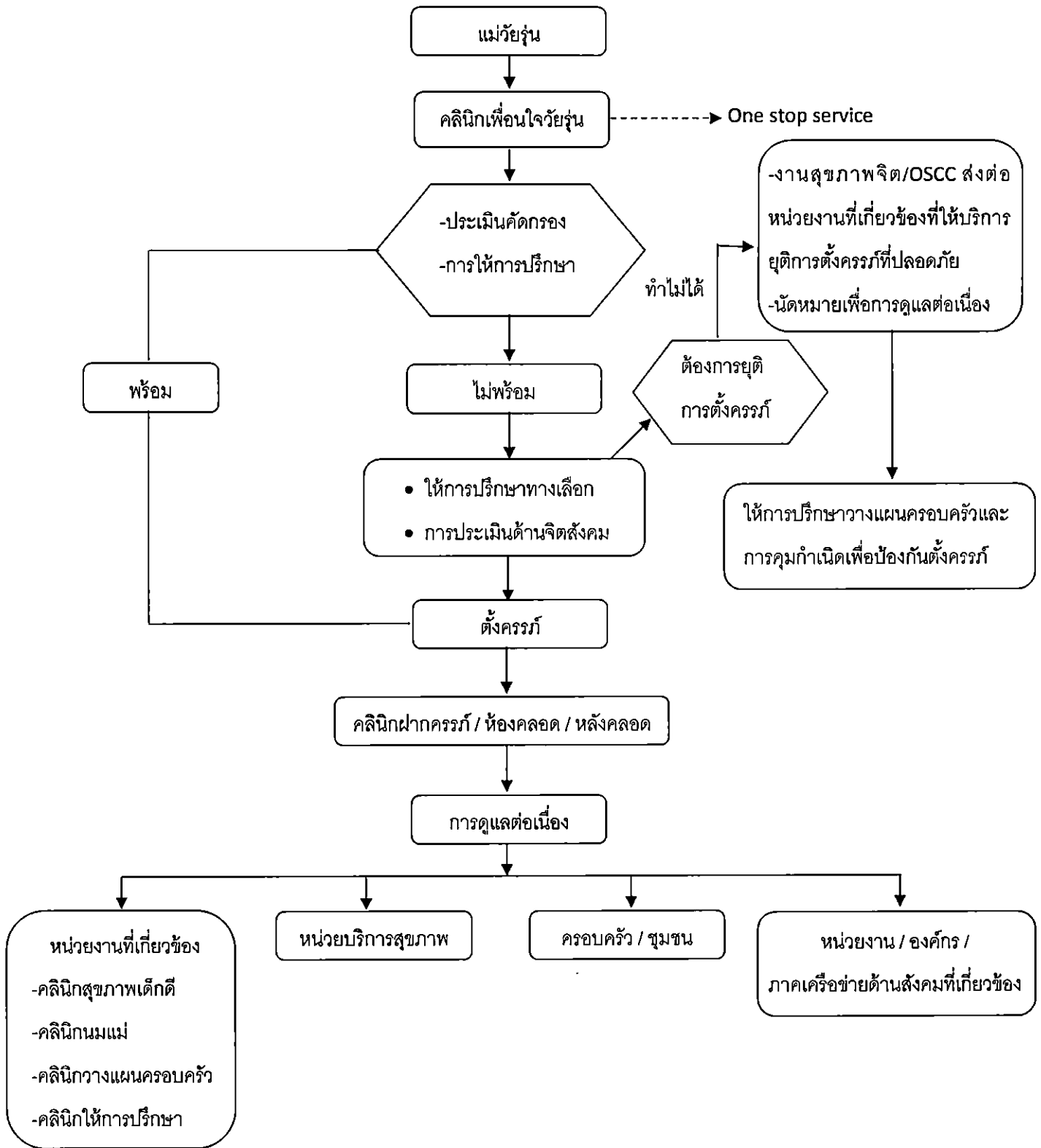
ต้นฉบับ : คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น โรงพยาบาลควนเนียง

ทบทวนเอกสารโดยคณะทำงานทุก 6 เดือน

สำเนา : ANC,OPD,LR, ER ,PP,งานสุขภาพจิต,OSCC,PCU,โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลทุกแห่งในอำเภอควนเนียง

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

แนวทางการจัดบริการแม่วัยรุ่นในโรงพยาบาลควนเนียง

ต้นฉบับ : คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น โรงพยาบาลควนเนียง

ทบทวนเอกสารโดยคณะทำงานทุก 6 เดือน

สำเนา : ANC,OPD,LR, ER ,PP,งานสุขภาพจิต,OSCC,PCU,โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลทุกแห่งในอำเภอควนเนียง

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

แนวทางการดูแลแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลควนเนียง

หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (ช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี)

ต้นฉบับ : คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น โรงพยาบาลควนเนียง

ทบทวนเอกสารโดยค

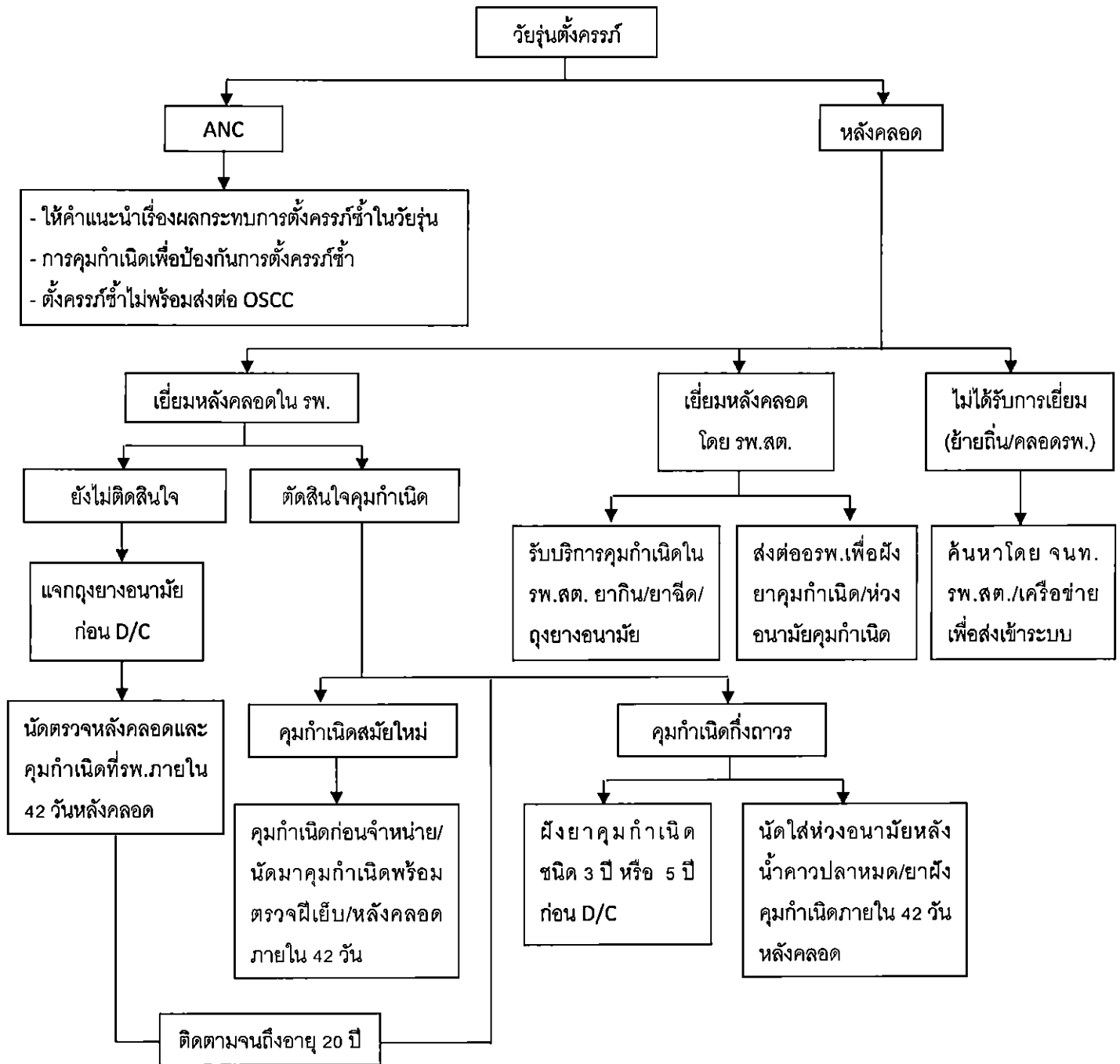
สำเนา : ANC,OPD,LR, ER ,PP,งานสุขภาพจิต,OSCC,PCU,โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ประวัติทางการแพทย์ของแม่

ประวัติทางการแพทย์ของแม่

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

แนวทางการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในแม่วัยรุ่น

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

แนวทางการคุมกำเนิด สำหรับวัยรุ่นอายุ 10-20 ปี
Walk in / refer

คลินิกวางแผนครอบครัว / คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น

ผู้รับบริการรายใหม่

ผู้รับบริการรายเก่า

- ชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต
- ชักประวัติ
- ให้คำปรึกษาวิธีคุมกำเนิด (สามี/ผู้ปกครองร่วมตัดสินใจ)

- ชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต
- ชักประวัติ
- ให้บริการคุมกำเนิด ตามนัด

1. คู่สมรสใหม่/เก่า ไม่พร้อมมีบุตร

- วิธีคุมกำเนิดแบบชั่วคราว
 - ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน (OSSC และแพทย์พิจารณา)
 - ยาเม็ดคุมกำเนิด
 - ยาฉีดคุมกำเนิด (สำหรับรายเก่าที่เคยมีบุตรแล้ว)
- วิธีคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวร
 - ยาฝังคุมกำเนิด (สามารถคุมกำเนิดได้นาน 3ปี และ 5ปี)

2. คู่สมรสที่มีบุตรแล้ว และต้องการเว้นช่วงการมีบุตรระยะยาว/ป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ

- วิธีคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวร
 - ห่วงอนามัย คุมกำเนิด (ฟรีในอายุ < 20 ปี)
 - ยาฝังคุมกำเนิด (ฟรีในอายุ < 20 ปี)
- } ผู้ปกครองหรือสามี(บรรลุนิติภาวะ) ลงลายมือ
ชื่อยินยอมให้ทำหัตถการเป็นลายลักษณ์อักษร
ในรูปแบบฟอร์มทำหัตถการใส่ห่วงอนามัย
คุมกำเนิดและการฝังยาคุมกำเนิด

3. คู่สมรสที่ไม่ต้องการมีบุตรแล้ว

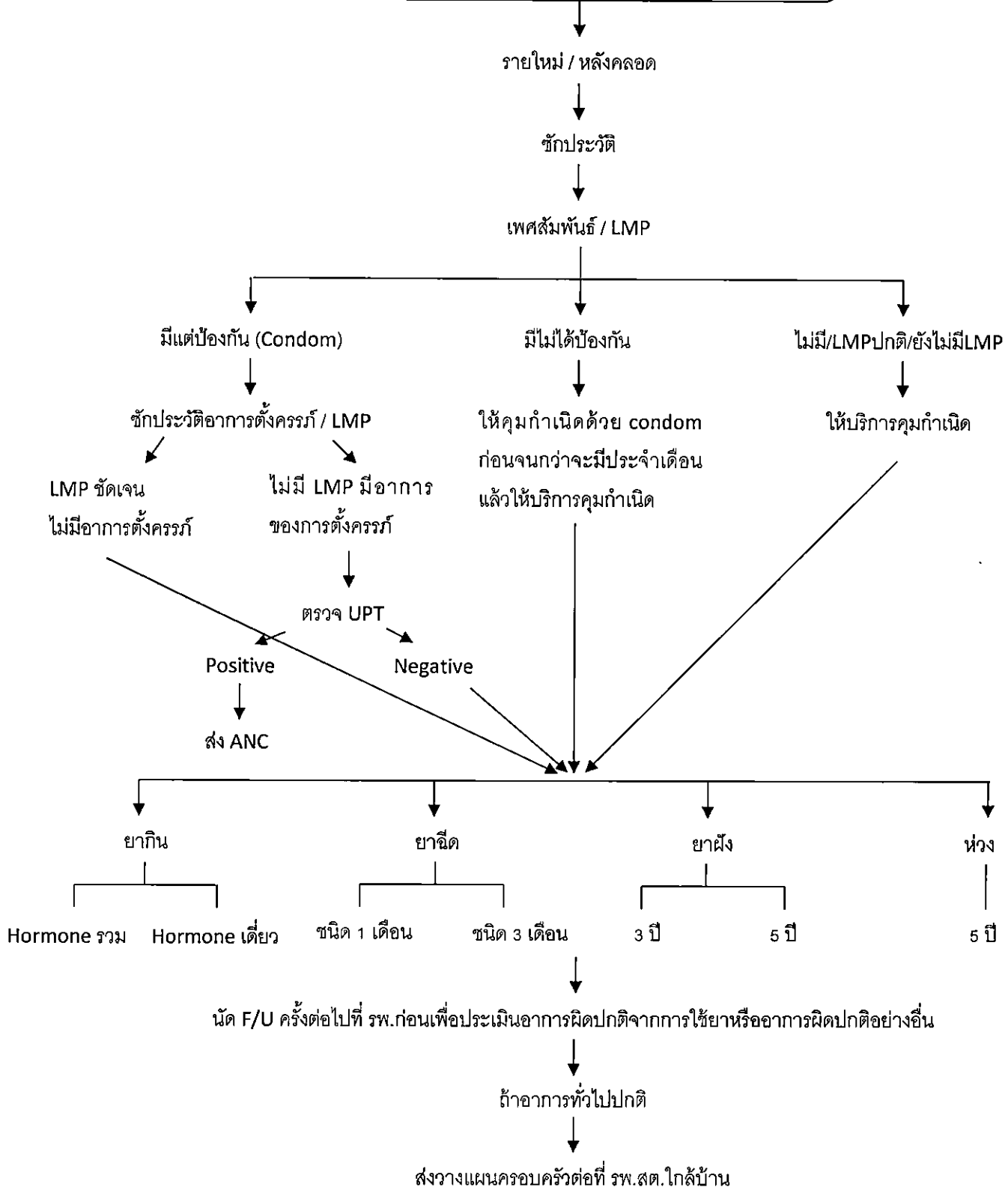
- วิธีการคุมกำเนิดแบบถาวร

หมายเหตุ ผู้รับบริการรายใหม่ที่ใช้วิธีคุมกำเนิดแบบชั่วคราว และกึ่งถาวร ควรได้รับการตรวจเต้านมและมะเร็งปากมดลูก ตรวจน้ำตาลและไขมันในเลือด ตรวจฮีโมโกลบิน (ถ้าทำได้)

หมายเหตุ ผู้รับบริการรายเก่า ควรตรวจเต้านมตนเอง ทุกเดือน ตรวจภายในและมะเร็งปากมดลูก ปีละครั้ง

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

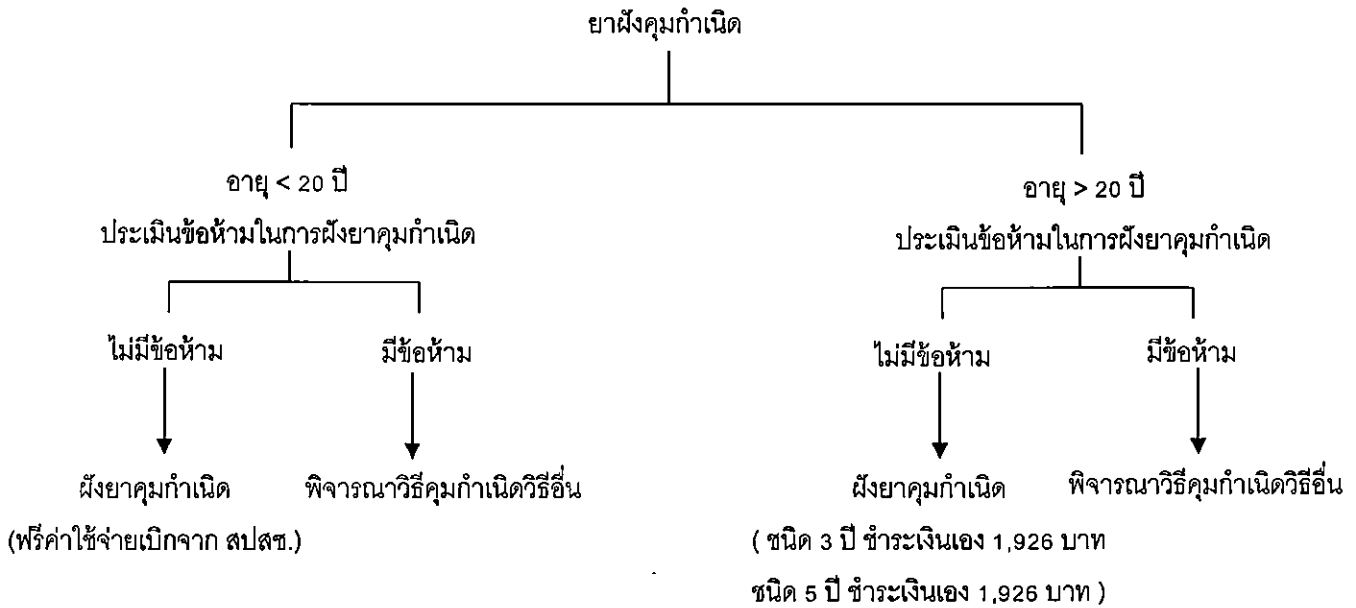
แนวทางการคุมกำเนิด สำหรับวัยรุ่นอายุ 10-20 ปี
Walk in / refer แผนกวางแผนครอบครัว / คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

ข้อห้ามโดยเด็ดขาด

- การตั้งครรภ์
- เลือดออกผิดปกติทางช่องคลอดโดยไม่ทราบสาเหตุ
- สงสัยหรือเป็นมะเร็งอวัยวะสืบพันธุ์รวมทั้งเต้านม
- กำลังเป็นโรคตับอักเสบ
- เนื้องอกหรือมะเร็งตับ

ข้อควรระวัง

- เคยตั้งครรภ์นอกมดลูก
- เคยเป็นโรคหัวใจและหลอดเลือดผิดปกติ เช่น Myocardial Infarction
- เป็นสิ่วอย่างรุนแรง
- ความดันโลหิตสูงมาก
- เบาหวานอาการรุนแรงมาก
- โรคถุงน้ำดีอักเสบ
- ไน้มันในเลือดสูง
- เป็น Vascular Migraine อาการรุนแรง
- อาการซึมเศร้ารุนแรง
- ผู้ที่ใช้อยาที่มี drug interaction เช่น rifampicin , antibiotic เป็นต้น

หมายเหตุ ยาฝังคุมกำเนิดเหมาะสมกับสตรีวัยเจริญพันธุ์ส่วนใหญ่ ได้แก่

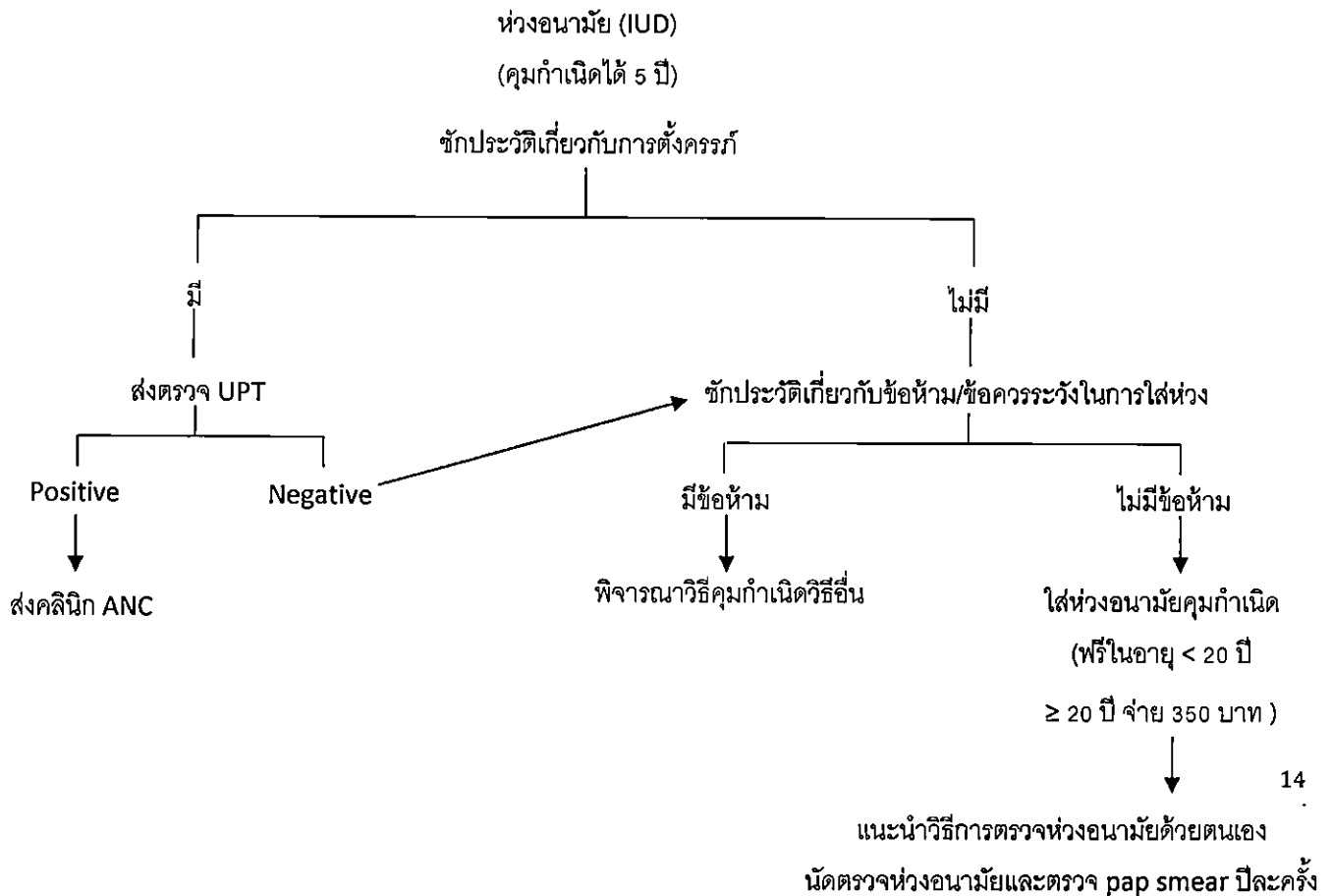
1. ต้องการคุมกำเนิดระยะยาวที่มีประสิทธิภาพสูงและไม่มีผลเสียต่อการมีเพศสัมพันธ์
2. ผู้ที่มีบุตรเพียงพอแล้ว แต่กลัวการผ่าตัดทำหมัน
3. ผู้ที่มีข้อห้ามใช้ยาคุมกำเนิดที่มี estrogen
4. ผู้ที่ต้องการเว้นระยะการมีบุตรเป็นเวลานาน 3-5 ปีแล้วมีบุตรได้ทันทีภายหลังหยุดใช้ยา(วัยรุ่น)
5. ผู้ที่มีโรคทางอายุกรรมต่างๆที่มีอาการไม่รุนแรงสามารถใช้วิธีนี้ได้เช่น ความดันโลหิตสูง ลิ่มหัวใจรั่ว เบาหวาน เส้นเลือดขาด ปวดศีรษะไมเกรน โรคต่อมไทรอยด์ เป็นต้น

ต้นฉบับ : คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น โรงพยาบาลควนเนียง

ทบทวนเอกสารโดยคณะทำงานทุก 6 เดือน

สำเนา : ANC,OPD,LR, ER ,PP,งานสุขภาพจิต,OSCC,PCU,โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลทุกแห่งในอำเภอควนเนียง

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

หมายเหตุ

ข้อห้ามโดยเด็ดขาดในการใส่ห่วงอนามัย

- การอักเสบของอวัยวะในอุ้งเชิงกราน active STDs , PID , มีอาการติดเชื้อหลังการคลอดหรือหลังแท้งติดเชื้อ
- เคยมีประวัติการอักเสบของอวัยวะในอุ้งเชิงกรานมากกว่า 1 ครั้งเนื่องจากแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอักเสบของอวัยวะในอุ้งเชิงกราน
- ตั้งครรภ์หรือสงสัยว่าจะตั้งครรภ์เพราะถ้าใส่ห่วงอาจเกิดอาการแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ เช่น การแท้ง แท้งติดเชื้อ เป็นต้น
- เลือดออกผิดปกติจากโพรงมดลูกหรือเลือดระดูออกมาก ออกนาน ต้องหาสาเหตุและรักษาให้หายเสียก่อนเพราะการใส่ห่วงอนามัยทำให้เลือดออกผิดปกติจากโพรงมดลูกได้
- ตรวจพบเป็นมะเร็งสืบพันธุ์ ต้องรับการรักษา และอธิบายให้ผู้รับบริการเข้าใจ
- มดลูกมีพยาธิสภาพ เช่น มีเนื้องอกกล้ามเนื้อมดลูก หรือมีรูปปริติและกำเนิด หรือมดลูกเล็กมาก ภาวะผิดปกติเหล่านี้ อาจทำให้ใส่ห่วงอนามัยยากและอาจเกิดภาวะแทรกซ้อน

ข้อควรระมัดระวังในการใส่ห่วงอนามัย

- อาการปวดระดูมากเพราะการใส่ห่วงอนามัยอาจทำให้อาการปวดระดูเพิ่มขึ้น
- โลหิตจางมาก เนื่องจากการใส่ห่วงอนามัยอาจทำให้เลือดระดูออกหรือเลือดออกผิดปกติเพิ่มขึ้น อาจทำให้ภาวะโลหิตจางเป็นมากถึงอันตรายได้

ต้นฉบับ : คลินิกเพื่อนใจวัยรุ่น โรงพยาบาลควนเนียง

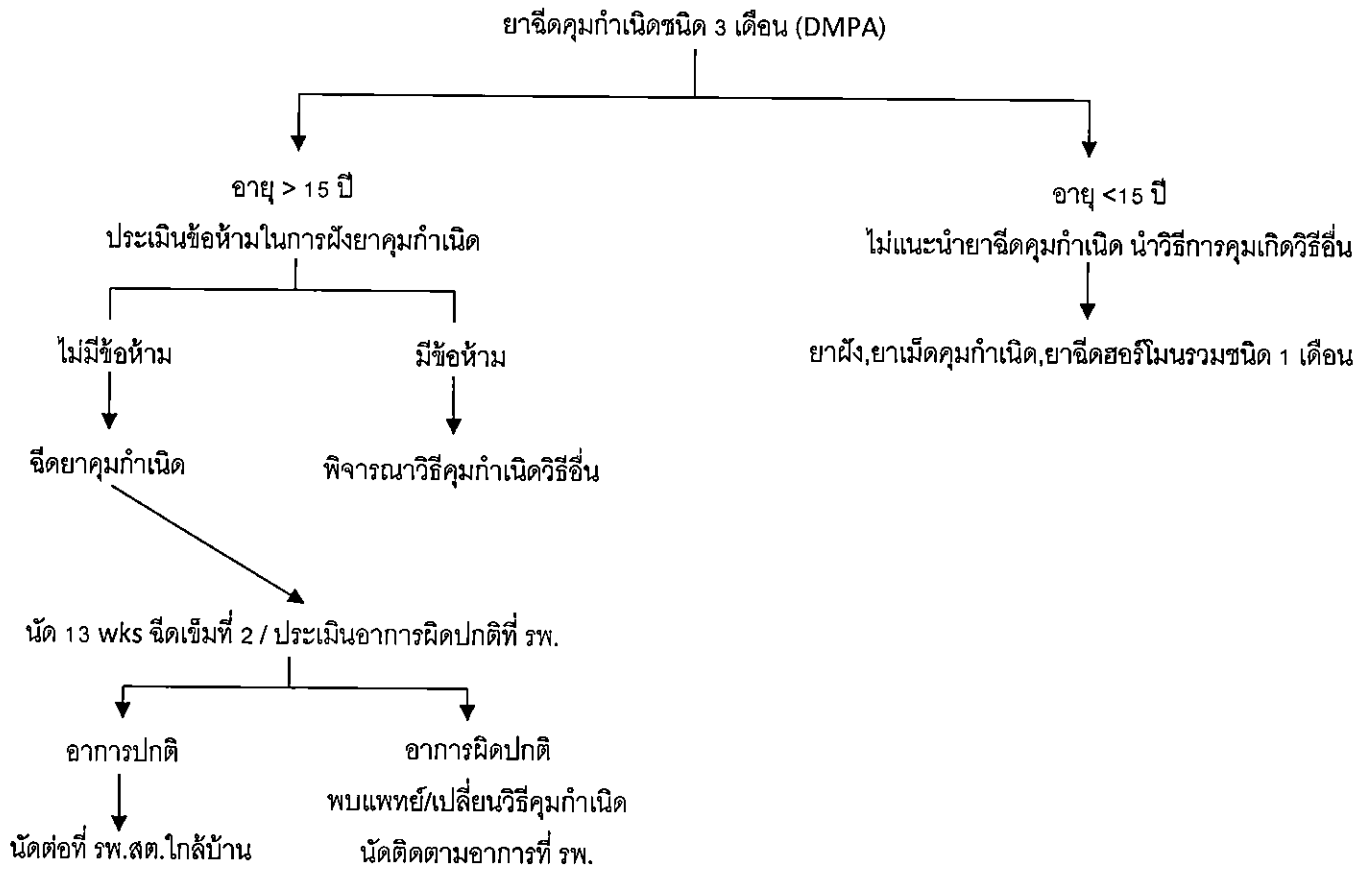
ทบทวนเอกสารโดยคณะทำงานทุก 6 เดือน

สำเนา : ANC,OPD,LR, ER,PP,งานสุขภาพจิต,OSCC,PCU,โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลทุกแห่งในอำเภอควนเนียง

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

- ตั้งครรภ์นอกมดลูก เนื่องจากการใส่ห่วงอนามัยจะป้องกันเฉพาะการตั้งครรภ์ปกติจึงอาจมีการตั้งครรภ์นอกมดลูกเกิดขึ้นซ้ำอีกได้
- ผู้ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดอหิวาต์ของอวัยวะในอุ้งเชิงกราน รวมทั้งติดเชื้อ HIV , AIDS , เช่นพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ
- โรคทางอายุรกรรมที่มีโอกาสเกิดการอักเสบได้ง่ายและถ้าเกิดอาจมีอาการรุนแรง เช่น โรคหัวใจ โรคเบาหวานกำลังรักษา โดย steroid หรือยากดภูมิต้านทาน เป็นต้น
- การตั้งครรภ์ไปลาอุก เนื่องจากการใส่ห่วงอนามัยอาจทำให้มีเลือดออกผิดปกติซึ่งทำให้เข้าใจผิดและเกิดปัญหาการมีบุตรยากได้
- ผู้ยังไม่เคยมีบุตร และมีประวัติเสี่ยงต่อการเกิดการอักเสบของอวัยวะสืบพันธุ์ เนื่องจากถ้าเกิดการอักเสบของอวัยวะในอุ้งเชิงกรานแล้ว อาจมีปัญหาการมีบุตรยากได้

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--

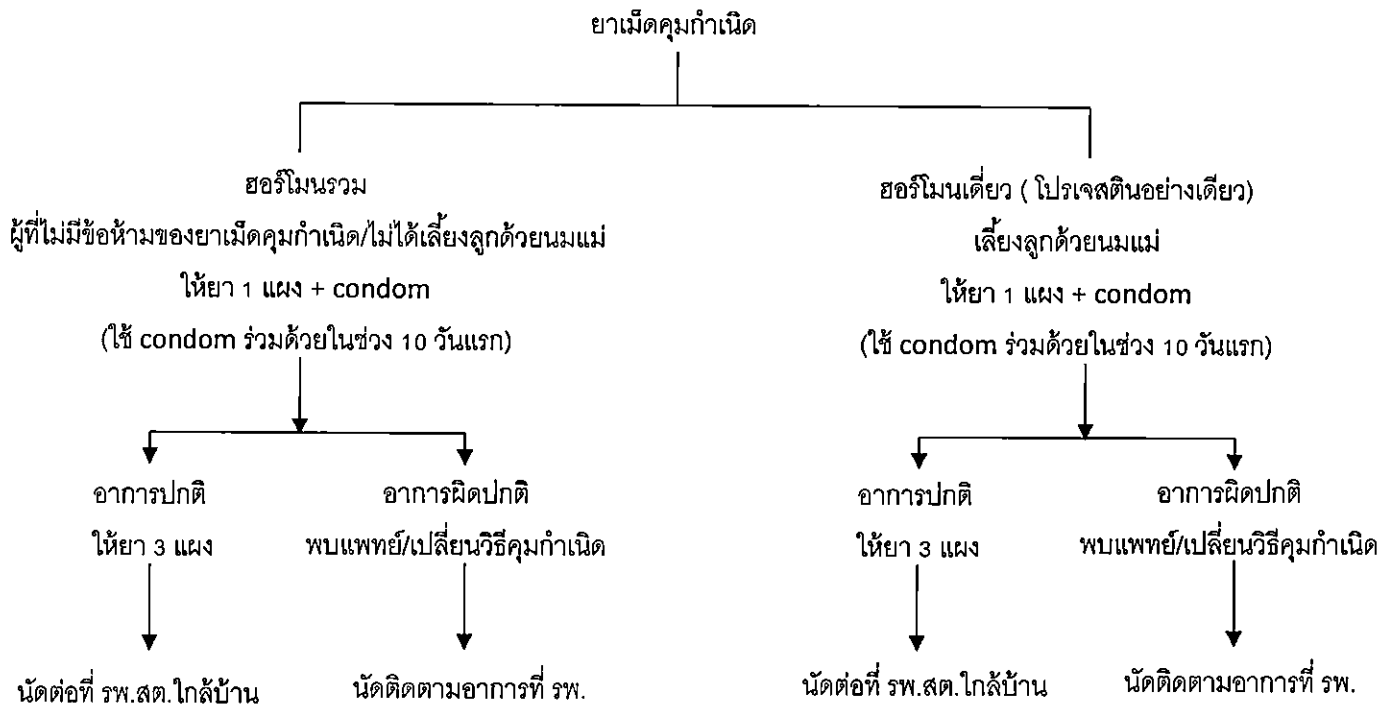
*** ข้อห้ามเด็ดขาดในการฉีดยาคุมกำเนิดชนิด 3 เดือน

1. เลือดออกผิดปกติจากโพรงมดลูก โดยไม่ทราบสาเหตุ
2. โรคประจำตัวของอวัยวะสืบพันธุ์ หรือเกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ เช่น มะเร็งเต้านม
3. สงสัย หรือตั้งครรภ์

ข้อควรระวัง

1. โรคตับที่มีอาการ หรือการเปลี่ยนแปลงการทำงานของตับ เนื่องจาก ตับแข็ง
2. โรคเบาหวาน
3. โรคหลอดเลือดหัวใจ Ischemic heart disease
4. ความดันโลหิตสูงอาการรุนแรงสูงกว่า 180/110 mmHg
5. อายุน้อยกว่า 16 ปี ยังไม่มีบุตร
6. เนื่องจากเต้านมที่ไม่ทราบผลการวินิจฉัย

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

หมายเหตุ

- การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด โดยทั่วไปเริ่มรับประทานระหว่างวันที่ 1-5 ของรอบประจำ ควรรับประทานเป็นเวลาเดียวกันของทุกวัน เพื่อป้องกันการลืม
- สตรีหลังคลอดบุตร และไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ควรเริ่มรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดภายใน 4-6 สัปดาห์หลังคลอด โดยไม่ต้องรอให้มีประจำเดือน
- สตรีหลังคลอดบุตร และเลี้ยงลูกด้วยนมแม่องค์การอนามัยโลกแนะนำสตรีที่คลอดบุตร < 6 สัปดาห์หรือในช่วง > 6 สัปดาห์แต่ไม่ถึง 6 เดือนและมีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่ควรรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดฮอร์โมนรวม สตรีที่คลอดบุตรเกิน 6 เดือนและยังไม่มีประจำเดือนสามารถเริ่มรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดได้แต่ควรงดการมีเพศสัมพันธ์หรือใช้ถุงยางอนามัยควบคู่ไปอีก 7 วัน สตรีที่คลอดบุตรเกิน 6 เดือนและมีประจำเดือนแล้วเริ่มรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดได้เช่นเดียวกับสตรีที่มีประจำเดือน
- ในสตรีที่แท้งบุตรหากเป็นการแท้งในไตรมาสแรก การตกไข่จะกลับมาภายหลังการแท้ง 2-4 สัปดาห์ จึงควรให้เริ่มยาเม็ดคุมกำเนิดทันทีหลังแท้ง แต่ถ้าเป็นการแท้งในไตรมาสที่สอง ควรเริ่มยาเม็ดคุมกำเนิดภายหลังการแท้งบุตร 2-3 สัปดาห์

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การดูแลแม่วัยรุ่น	โรงพยาบาลควนเนียง SP-
--	--------------------------

ข้อห้ามใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดฮอร์โมนรวม

- ตั้งครรภ์หรือสงสัยว่าจะตั้งครรภ์
- มีโรคเลือดอุดตันหรือเส้นเลือดอุดตัน เช่น เส้นเลือดอุดตันในสมอง เป็นลมหน้ามืดบ่อย ผ่าตัดใหญ่ที่ต้องนอนบนเตียงนาน
- มะเร็งชนิดใดต่อฮอร์โมน เช่น มะเร็งเยื่อบุโพรงมดลูก มะเร็งรังไข่
- กำลังเป็นโรคตับชนิดที่การทำงานของตับบกพร่อง เช่น กำลังเป็นดีซ่าน ตับอักเสบ ตับแข็ง ภาวะน้ำดีอักเสบ นิ่วในถุงน้ำดี
- เป็นโรคหัวใจชนิดหลอดเลือดหัวใจตีบ
- เป็นโรคปวดศีรษะไมเกรนชนิดมี aura (เป็นแสง)
- หญิงที่กำลังเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอด
- กลุ่มโรคที่อาจได้รับผลกระทบจากเอสโตรเจน เช่น เบาหวานชนิดรุนแรง ความดันโลหิตสูงมาก (BP>140/90mmHg) อ้วนมาก ไทเนรอยด์ชนิดรุนแรง ส่วนผู้ที่เป็นลมชัก ลิ้นหัวใจรั่ว เส้นเลือดขาด อายุมากกว่า 35 ปีและสูบบุหรี่ ชาติระดู มีอาการซึมเศร้า ควรหลีกเลี่ยงการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด แต่หากจำเป็นต้องใช้ควรใช้ด้วยความระมัดระวังและอยู่ในความดูแลของแพทย์โดยใกล้ชิด